

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

5. SKUPINA: 18. I 19. STOLJEĆE

ŠKOLSKA GODINA: 2019. / 2020.

SRIJEDA, 5. veljače 2020.

13:00 – 14:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispit u upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore u ispit u nije dopušteno prepravljati već ih treba staviti u zagradu i precrtati te skraćenim potpisom (paraform) označiti i upisati ispravni odgovor.

—(Pipin Mali)—	<u>Karlo Veliki</u>	☞
precrtan	netočan odgovor u zagradi	ispravan odgovor paraform (skraćeni potpis)

6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora.

1. Tko je bio predsjednik Središnjeg odbora Narodnog vijeća Države SHS?

- a) Ante Trumbić
- b) Ante Pavelić (zubar)
- c) Frano Supilo
- d) Anton Korošec

1	
---	--

2. Koji nadimak je dobio Mohandas Karamchand Gandhi?

- a) Veliko Srce
- b) Velika Duša
- c) Veliki Um
- d) Veliki Borac

1	
---	--

3. Koja država nije bila neutralna za vrijeme Prvoga svjetskog rata?

- a) Švicarska
- b) Španjolska
- c) Nizozemska
- d) Grčka

1	
---	--

4. Što se ističe na zastavi Lige naroda?

- a) petokraka zvijezda
- b) golubica mira
- c) karta svijeta
- d) dva ključa

1	
---	--

5. Što znači riječ prohibicija?

- a) zabranu točenja i potrošnje alkoholnih pića
- b) strukovno udruženje radnika
- c) vjerovanje u podjelu čovječanstva na rase
- d) odvajanje jedne grupe ljudi u državi od drugih

1	
---	--

6. Koje je društveno uređenje za narode Austro-Ugarske Monarhije Manifestom od 16. listopada 1918. godine obećao car i kralj Karlo I. ?

1	
---	--

- a) republiku
- b) konfederaciju
- c) kraljevinu
- d) federaciju

7. Tko je bio prvi predsjednik Samostalne demokratske stranke?

1	
---	--

- a) Stjepan Radić
- b) Svetozar Pribićević
- c) Nikola Pašić
- d) Milan Stojadinović

8. U kojem vremenskom periodu je trajao Građanski rat u Rusiji?

- a) 1917.-1920.
- b) 1918.-1920.
- c) 1918.-1921.
- d) 1917.-1921.

9. Koji pisac je sudjelovao u Prvom i Drugom svjetskom ratu te u Španjolskom građanskom ratu?

1	
---	--

- a) Miroslav Krleža
- b) Vladimir Nazor
- c) Ernest Hemingway
- d) George Orwell

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri ponuđena pojma nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne upisuju.

10. Povežite pojam i njegovo objašnjenje.

- 1. _____ iredenta
- 2. _____ ilegalan
- 3. _____ burza

3	
---	--

- a) smišljeni napad na život jedne osobe
- b) tržište vrijednosnih papira, novca i robe
- c) poremećaj u odnosu novca i robe
- d) težnja za pripajanjem svojoj zemlji teritorija druge države na kojem žive pripadnici iste nacionalnosti
- e) nezakonit, tajan, koji se skriva od zakona
- f) prevlast, premoć

11. Povežite osobu i njezinu djelatnost.

1. _____ Ivan Meštrović	a) kiparstvo
2. _____ Virginia Woolf	b) arheologija
3. _____ Igor Stravinski	c) književnost
	d) atletika
	e) glazba
	f) slikarstvo

3	
---	--

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanja kratkim odgovorom.

1	
---	--

12. Kako se zvao fašistički diktator koji je uzeo titulu Il Duce - vođa? (ime i prezime)

1	
---	--

13. Koji novac je u Hrvatskoj nakon Prvoga svjetskog rata zamijenjen dinarom?

1	
---	--

14. Tko je predstavljao Italiju na Versajskoj mirovnoj konferenciji? (ime i prezime)

1	
---	--

15. Kako se naziva neprijateljstvo i mržnja prema Židovima na religijskoj, etničkoj ili rasnoj osnovi?

1	
---	--

16. Kako se naziva Ruska Sovjetska Federativna Socijalistička Republika nakon 1922. godine? (puni naziv)

1	
---	--

17. Koji povjesničar je 1925. godine objavio djelo *Povijest Hrvata u vrijeme narodnih vladara*? (ime i prezime)

1	
---	--

18. Kako se naziva sporazum kojim je Rijeka 1924. godine pripojena Kraljevini Italiji?

1	
---	--

19. Kako se zvala država čiji je predsjednik 1923. godine postao Mustafa Kemal-paša?

1	
---	--

20. Kako se u Kraljevstvu SHS želio riješiti problem siromašnih seljaka bezemljaša i onih koji su imali vrlo malo zemlje?

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje.

21. Upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova kronološki točno poredaj navedene događaje tako da 1. označava najraniji, a 4. najkasniji događaj.

- a) _____ Stjepan Radić postao je ministar prosvjete.
b) _____ Potpisani su Rapalski ugovori.
c) _____ Stvorena je Seljačko-demokratska koalicija.
d) _____ Boka kotorska je ušla u sastav Zetske oblasti.

2	
---	--

22. Upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova kronološki točno poredaj navedene događaje tako da 1. označava najraniji, a 4. najkasniji događaj.

- a) _____ Završio je Španjolski građanski rat.
b) _____ Na japansko prijestolje došao je car Hirohito.
c) _____ Donijeti su Nirnberški zakoni.
d) _____ Izbio je Velebitski ili Lički ustanak.

2	
---	--

23. Upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova kronološki točno poredaj navedene događaje tako da 1. označava najraniji, a 4. najkasniji događaj.

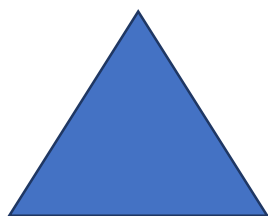
- a) _____ Snimljen je prvi hrvatski igrani film *Brcko u Zagrebu*.
b) _____ Lavoslav Ružička je nagrađen Nobelovom nagradom iz kemije.
c) _____ Održane su prve Zimske olimpijske igre.
d) _____ Alexander Fleming otkrio je plijesan koju naziva penicilin.

2	
---	--

V. Na sljedeće zadatke odgovori uz pomoć shematskog prikaza.

24. Na shemi je prikazana kontrola vlasti u demokraciji tzv. trodioba vlasti. U prazan pravokutnik upiši _____ oblik vlasti koji nedostaje.

zakonodavna vlast

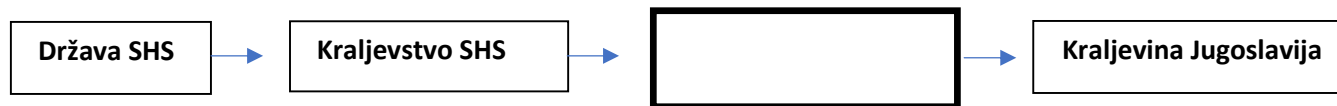

izvršna vlast

--

1	
---	--

25. Na shemi su prikazane države u čijem sastavu je bila i Trojedna Kraljevina Hrvatska, Slavonija i Dalmacija u razdoblju 1918.-1939. godine. U prazan pravokutnik upiši ime države koji nedostaje.

1

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć izvornog povijesnog teksta ili fotografije.

26. Proučite ulomak izvornoga povijesnog teksta i odgovorite na postavljena pitanja.

Novinar i publicist Josip Horvat u svojoj knjizi *Politička povijest Hrvatske* napisao je: *U ljetu 1918. „zeleni kadar“ predstavlja već impozantnu vojsku koja raspolaže mašinskim puškama, pa čak i topovima; kada car Karlo Posljednji bude u svibnju polazio na službeni put u Sofiju i Carigrad, državna će vlast morati posebno osigurati željezničku prugu kroz Srijem, bojeći se napada „zelenokaderaša“ na carski vlak. Svim se sredstvima vodi rat protiv rata, snaga vlasti svakim je danom sve nemoćnija.*

1

a) Za koga se upotrebljavao naziv „zeleni kadar“ ili „zelenokaderaši“?

1

b) Kojoj zemlji je na čelu bio car spomenut u izvoru?

1

c) U kojem vojno-političkom savezu su se u Prvom svjetskom ratu borile države čiji su gradovi spomenuti u izvoru?

27. Proučite ulomak izvornoga povijesnog teksta i odgovorite na postavljena pitanja:

U *Banovcu* listu za javne prilike, pouku, narodno gospodarstvo i zabavu objavljenom 8. prosinca 1918. godine pod naslovom „Živila kraljevina Srba – Hrvata – Slovenaca“ objavljen je govor (deklaracija), što ga je dr. Ante Pavelić 1. prosinca 1918. godine u 8 sati u večer pročitao prijestolonasljedniku i regentu Aleksandru Karađorđeviću.

U govoru je između ostaloga izrečeno i sljedeće:

„... prožimajući se idejom narodnog jedinstva i oslanjajući se na veliko načelo demokracije, koje traži da svaki narod sam ima da odluči o svojoj sudbini, izjavili su već u objavi Narodnog Vijeća od 19. listopada, da žele i hoće da se ujedine sa Srbijom i Crnom Gorom u jedinstvenu narodnu državu Srba, Hrvata i Slovenaca koja bi obuhvaćala čitav neprekinuti etnografski teritorij Južnih Slavena ...“

„... Zaključak je Narodnog Vijeća, da vladarsku vlast na čitavom teritoriju sada jedinstvene države Srba, Hrvata i Slovenaca vrši Njegovo Veličanstvo Kralj Petar, odnosno u Njegovoj zamjeni kao Regent Vaše Kraljevsko Visočanstvo.“

1	
---	--

a) O kojem se povijesnom događaju piše u novinama?

1	
---	--

b) Kada se navedeni događaj zbio? (upiši dan, mjesec i godinu)

1	
---	--

c) Tko je prvi vršio vladarsku vlast na teritoriju o kojemu se govori u članku? (ime i prezime)

28. Proučite izvornu povijesnu fotografiju i odgovorite na pitanja.

a) Koje političko tijelo su činile osobe na slici?

1	
---	--

b) Kako se naziva dokument koji su donijele osobe sa slike zajedno s predstavnicima Države SHS i srbijanske vlade?

1	
---	--

c) Koji je političar ubrzo nakon potpisivanja povukao svoj potpis s dokumenta?

1	
---	--

29. Proučite slikovni prilog i odgovorite na pitanja.

1	
---	--

a) Kako se zove političar sa slike?

1	
---	--

b) Kako se naziva sporazum koji je ovaj političar potpisao, a kojim se trebalo barem djelomično riješiti hrvatsko pitanje?

1	
---	--

c) Zašto su ustaše bili protiv spomenutog sporazuma?

VII. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnog zemljovida.

30. Na zemljovidu je prikazano jedno od rješenja državnog uređenja buduće države južnih Slavena .

a) Kako se naziva državno uređenje prikazano na karti?

1	
---	--

b) Kako se zvao hrvatski političar, srpskog podrijetla i potpredsjednik Narodnog vijeća SHS koji se zalagao za ovakvo državno uređenje? (ime i prezime)

1	
---	--

c) Koji su hrvatski grad (na karti označen strelicom) Talijani okupirali početkom studenog 1918. godine, a kasnije ga i pripojili Italiji?

1	
---	--

31. Slijepi zemljovid prikazuje Europu nakon Prvog svjetskog rata.

1	
---	--

1	
---	--

1	
---	--

a) Označite brojem 1 državu koja je proglasila samostalnost od Velike Britanije 1922. godine i dobila status dominiona.

b) Označite brojem 2 državu koja se nakon Versajske mirovne konferencije ne smije ujediniti s Njemačkom.

c) Označite brojem 3 državu u kojoj su potpisani Lateranski ugovori.